Lietas Nr. C33387113
Lietas arhīva Nr. C-1258-14/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 9.septembrī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā tiesnese S. Bernharde
ar sekretāri /sekretārs/
izskatīja Rīgā, Lomonosova ielā 10, atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās SIA „Celtra" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2013.gada 30.maijā MSIA "Celtra" (turpmāk tekstā – prasītājs) ir cēlis prasību pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 20.decembra spriedumu tika pasludināts prasītāja maksātnespējas process, par maksātnespējas procesa iestāšanās dienu noteikts 2009.gada 31.decembris. Pārbaudot izrakstus no prasītāja bankas kontiem , noskaidrots, ka atbildētājs laika posmā kopš 2009.gada 12.janvāra līdz 2010.gada 8.februārim ieguvis no prasītāja Ls 68000. Atbildētājs iesniedza 2007.gada 6.jūlija Aizdevuma līgumu, noslēgtu starp firmu un atbildētāju par aizdevuma Ls 35000 piešķiršanu, 2009.gada 4.novembra Aizdevuma līgumu starp firmu un atbildētāju par aizdevuma Ls 16000 piešķiršanu prasītājam, 2009.gada 16.oktobra Aizdevuma līgumu starp firmu un atbildētāju par aizdevuma Ls 17000 piešķiršanu prasītājam. Kopumā atbildētājs prasītājam esot aizdevis Ls 68000. Ar pieņemšanas – nodošanas akta kopiju tiek apliecināts naudas nodošanas fakts valdes loceklei /pers. C/. Pārējo naudas summu atbildētājs esot iemaksājis bankas kontā. Prasītāja administrators ir secinājis, ka atbildētājs nepamatoti ieguvis no prasītāja naudas līdzekļus Ls 68000 apmērā, ar ko nodarījis prasītājam zaudējumus. Administrators noskaidroja, ka prasītāja norēķinu kontā SEB bankā atbildētājs laika periodā no 2007.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 31.decembrim nav iemaksājis Ls 35000 atbilstoši līgumā pielīgtajam. Tāpat atbildētājs nav iemaksājis aizdevumu prasītāja kasē, kā tas ir pielīgts līgumā, bet nodevis ar pieņemšanas nodošanas aktu naudu valdes loceklei /pers. C/ 2009.gada 16.oktobrī Ls 9000 apmērā, 2009.gada 3.novembrī Ls 8000 apmērā, 2009.gada 1.decembrī Ls 8000 apmērā un 2010.gada 4.janvārī Ls 8000 apmērā. /pers. C/ laika periodā no 2009.gada 6.augusta līdz 2010.gada 10.februārim bija prasītāja valdes locekle. Dokuments, kas apliecina skaidras naudas iemaksu kasē ir kases ieņēmuma orderis vai kvīts. Kaut arī atbildētājs no līguma izrietošās saistības nav izpildījis, taču atbildētājs ir ieguvis no prasītāja sekojošas naudas summas – 2010.gada 26.janvārī Ls 30000, 2010.gada 27.janvārī Ls 8000, 2010.gada 8.februārī Ls 5500, 2009.gada 12.janvārī Ls 4000, 2009.gada 11.martā Ls 2000, 2009.gada 16.oktobrī Ls 5000, 2009.gada 17.novembrī Ls 2000, 2010.gada 13.janvārī Ls 4000, 2010.gada 13.janvārī Ls 7500. 2010.gada 21.janvārī atbildētājs iemaksājis prasītāja kontā Ls 3000, līdz ar ko atbildētājs no prasītāja prettiesiski ieguvis Ls 65000. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1771.-1775., 1759.panta 2.punktu, 1765.pantu, lūdz tiesu piedzīt no /pers. D/ "Celtra" labā naudas summu Ls 65000; atzīt MSIA "Celtra" tiesības uz likumisko procentu iegūšanu 6% gadā, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas datuma tiesa līdz tiesas sprieduma izpildei šajā lietā.

2013.gada 25.jūnijā MSIA "Celtra" iesniedza tiesā prasības pieteikuma grozījumus pret atbildētāju /pers. A/ un trešo personu /pers. B/, kurā ir lūgts tiesu piemērot papildus nodrošinājumu attiecībā uz trešo personu /pers. B/.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 6.jūnija lēmumu MSIA "Celtra" pieteikums par prasības nodrošināšanu tika apmierināts pret atbildētāju /pers. A/.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 28.novembrī lēmumu MSIA "Celtra" pieteikums par prasības nodrošināšanu tika apmierināts pret trešo personu /pers. B/.

Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 24.oktobra lēmumu lietā kā otra atbildētāja tika pieaicināta /pers. B/.

2013.gada 3.jūlijā atbildētājs /pers. A/ tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasība ir nepamatota un noraidāma. Paskaidrojumos norādīts, ka 2007.gada 6.jūlijā atbildētājs kā aizdevējs un sabiedrība kā aizņēmējs noslēdza aizdevuma līgumu par bezprocentu aizdevuma izsniegšanu Ls 35000 apmērā aizņēmēja saimnieciskās darbības veikšanai. Aizdevums tika izsniegts, kā arī ticis atgriezts. Lietā nav strīda par to, ka 2009.gada 16.oktobrī atbildētājs kā aizdevējs un sabiedrība kā aizņēmējs noslēdza Aizdevuma līgumu starp firmu un fizisku personu par aizdevuma Ls 17000. Izpildot 2009.gada 16.oktobra aizdevuma līgumu, šajā dienā tika parakstīts pieņemšanas – nodošanas akts par aizdevuma daļas Ls 9000 nodošanu. Savukārt 2009.gada 3.novembrī aizdevējs un aizņēmējs parakstīja pieņemšanas – nodošanas aktu par atlikušo aizdevuma daļu Ls 8000. Minētos aktus sabiedrības vārdā parakstīja valdes locekle /pers. C/. 2003.gada 21.oktobra ministru kabineta noteikumi nr.584 ir attiecināmi uz sabiedrību, nevis uz atbildētāju. Atbildētāja rīcībā nav un nevar būt sabiedrības grāmatvedības dokumentu, tādēļ atbildētājam nav zināms vai tika sagatavoti kases ieņēmuma orderi. Lietā nav strīda par to, ka 2009.gada 4.novembrī atbildētājs kā aizdevējs un sabiedrība kā aizņēmējs noslēdza Aizdevuma līgumu par aizdevuma Ls 16000 izsniegšanu. Izpildot aizdevuma līgumu 2009.gada 1.decembrī tika parakstīts pieņemšanas – nodošanas akts par aizdevuma daļas Ls 8000 izsniegšanu. Savukārt 2010.gada 4.janvārī tika parakstīts pieņemšanas – nodošanas akts par aizdevuma Ls 8000 izsniegšanu. Atbildētājs atguva aizdotos līdzekļus. Atbildētājs uzskata, ka viņa rīcībā nav konstatējams prettiesiskas darbības priekšnoteikums prasības par zaudējumu piedziņu apmierināšanai.

2013.gada 22.novembrī atbildētāja /pers. B/ tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasība ir nepamatota un noraidāma. 2013.gada 22.maijā rakstiski tika noformēts atbildētāja /pers. A/ nodomātais dāvinājums atbildētājai. Minētais darījums bija sen ieplānots kā tēva dāvana meita pēc pilngadības sasniegšanas pastāvīgas dzīves uzsākšanai.

Uz tiesas sēdi prasītāja MSIA „Celtra " administratore /pers. E/ nav ieradusies, lietā ir saņemts lūgums izskatīt lietu bez administratores klātbūtnes, prasība tiek uzturēta pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Atbildētājs/pers. F/ tiesas sēdē prasību neatzina uz paskaidrojumos minētajiem pamatiem.

Atbildētāja/pers. G/ uz tiesas sēdi nebija ieradies, nav informējis tiesu par neierašanās iemesliem, kaut gan par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam tika paziņots likumā paredzētā kārtībā.

Tā kā lūgumi atlikt lietas izskatīšanu un pamatots neierašanās iemesls tiesai netika iesniegti, tiesa secina, ka lieta ir izskatāma bez neieradušos lietas dalībnieku klātbūtnes.

Motīvu daļa.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2010.gada 20.decembrī SIA „Celtra" tika pasludināts maksātnespējas process un par MSIA „Celtra" administratoru iecelta /pers. E/, ko apstiprina lietas materiāliem pievienotie nolēmuma noraksti.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2007.gada 6.jūlijā starp SIA "Celtra" un /pers. A/ tika noslēgts Aizdevuma līgums nr.1-S, saskaņā ar kuru /pers. A/ izsniedza aizdevumu SIA "Celtra" Ls 35000 apmērā uz 3 gadiem (2010.gada 6.jūlijam).

Tāpat lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2009.gada 16.oktobrī starp SIA "Celtra" un /pers. A/ tika noslēgts Aizdevuma līgums nr.2-S, saskaņā ar kuru /pers. A/ izsniedza aizdevumu SIA "Celtra" Ls 17000 apmērā uz 1 gadu (2010.gada 16.oktobrim).

Kā arī lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2009.gada 4.novembrī starp SIA "Celtra" un /pers. A/ tika noslēgts Aizdevuma līgums nr.3-S, saskaņā ar kuru /pers. A/ izsniedza aizdevumu SIA "Celtra" Ls 16000 apmērā uz 6 mēnešiem (2010.gada 4.maijam).

Prasītāja pārstāve apstrīd aizdevuma izsniegšanas faktu, norādot, ka aizdevums nav izsniegts līgumā noteiktā veidā un kārtībā.

No 2007.gada 6.jūlija Aizdevuma līguma nr.1-S 2.1.1.punkta izriet, ka aizdevējs nodod aizdevumu aizņēmējam iemaksājot to aizdevēja bankas kontā.

No lietas materiāliem pievienotā SIA "Celtra" konta izraksta izriet, ka 2007.gada 6.jūlijā /pers. A/ ir veicis iemaksu SIA "Celtra" kontā Ls 35000 apmērā. Līdz ar ko nav atzīstams par pamatotu administratores norādītais, ka aizdevums nav ticis izsniegts, neskatoties uz to, ka maksājuma mērķī nav norādīts – aizdevums, bet norādīta iemaksa kontā. Ņemot vērā to, ka /pers. A/ nav bijis SIA "Celtra" dalībnieks vai pārvaldes institūcijas pārstāvis, /pers. H/ nav bijis nepieciešams veikt iemaksu Ls 35000 apmērā SIA "Celtra" norēķinu kontā, un šī iemaksa atzīstama par aizveduma izsniegšanu.

Attiecībā uz 2009.gada 16.oktobra Aizdevuma līguma nr.S-2 2.1.1.punktā norādīto aizdevuma izsniegšanas kārtību ir redzams, ka aizdevējam ir jānodod aizdevums aizņēmējam skaidrā naudā aizdevēja kasē.

No lietas materiāliem pievienotā 2009.gada 16.oktobra Pieņemšanas – nodošanas akta izriet, ka /pers. A/, pamatojoties uz Aizdevuma līgumu nr.S-2, ir nodevis skaidrā naudā Ls 9000 SIA "Celtra" valdes loceklei /pers. C/ uzņēmuma saimnieciskās darbības veikšanai. /pers. I/ apņemas iemaksāt uzņēmuma kasē, izrakstot kases ieņēmuma orderi. Minēto aktu ir parakstījusi SIA "Celtra" valdes locekle /pers. C/ un apstiprinājusī ar uzņēmuma zīmogu, kas liecina, ka darījums noticis uzņēmuma vārdā, nevis /pers. C/ kā fiziskas personas vārdā.

Atlikušā aizdevuma summa Ls 8000 apmērā ir tikusi izsniegta 2009.gada 3.novembrī, ko apliecina lietas materiāliem pievienotais 2009.gada 3.novembra pieņemšanas – nodošanas akts, kurā /pers. C/ kā SIA "Celtra" valdes locekle pieņem no /pers. A/ aizdevumu Ls 8000 apmērā, pamatojoties uz Aizdevuma līgumu nr.2-S.

2009.gada 4.novembra Aizdevuma līguma nr.3-S 2.1.1.punkt`apuses ir pielīgušas, ka aizdevējs nodod aizdevumu aizņēmējam skaidrā naudā.

Arī no lietas materiāliem pievienotā 2009.gada 1.decembra pieņemšanas nodošanas akta izriet, ka /pers. C/ kā SIA "Celtra" valdes locekle pieņem aizdevuma daļu Ls 8000 apmērā no /pers. A/, atbilstoši Aizdevuma līguma nr.3-S pielīgtajam.

Tāpat no lietas materiāliem pievienotā 2010.gada 4.janvāra pieņemšanas – nodošanas akta izriet, ka /pers. C/ kā valdes locekle pieņem no /pers. A/ aizdevuma daļu Ls 8000 apmērā, kas izriet no Aizdevuma līguma nr.3-S.

Līdz ar ko par nepamatotu tiesa atzīst administratores norādīto, ka /pers. A/ ir atbildīgs par naudas iemaksāšanu uzņēmuma kasē, jo atbilstoši likuma „Par grāmatvedību" 2.pantā noteiktajam *uzņēmumam ir pienākums kārtot grāmatvedību. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvokli. Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai. Par grāmatvedības kārtošanu un visus saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs. Par uzņēmuma vadītāju kapitālsabiedrībai šī panta izpratnē ir uzskatāma valde.*

Saskaņā ar 2003.gada 21.oktobra MK noteikumu nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" 20.punktu Uzņēmumos var izmantot žurnālu – virsgrāmatu un šo noteikumu 25.punkts nosaka, ka *katra mēneša beigās hronoloģiskajos reģistros (arī saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnālā) aprēķina saimniecisko darījumu kopsummu, bet galvenajā grāmatā, žurnālā – virsgrāmatā, naudas plūsmas uzskaites žurnālos un analītiskās uzskaites reģistros – attiecīgi grāmatvedības kontu vai analītiskās uzskaites kontu debeta un kredīta apgrozījumus un arī šo kontu atlikumus, kā arī savstarpēji saskaņo minētās summas.*

Tādējādi ir secināms, ka atbildība par to, ka aizdevuma nauda nav tikusi iemaksāta uzņēmuma kasē ir jāuzņemas uzņēma valdei.

Atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai daļai *valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.* Šī panta otrajā daļā ir noteikts, ka *valdes loceklis un padomes locekļi atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai.*

Civillikuma 1934.pants nosaka, ka *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.*

Tiesa konstatē, ka aizdevums ir ticis izsniegts gan pēc 2007.gada 6.jūlija Aizdevuma līguma nr.1-S, gan pēc 2009.gada 16.oktobra Aizdevuma līguma nr.2-S, gan arī pēc 2009.gada 4.novembra Aizdevuma līguma nr.3-S, ko apliecina lietas materiāliem pievienotā SIA "Celtra" konta izdruka, un pušu parakstītie pieņemšanas – nodošanas akti.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu *aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.*

Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par aizdevuma atmaksu, jo atbildētājs aizdevuma atmaksu ir saņēmis.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 65.panta astotā punkta prasībām *pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators: izvērtē un ceļ tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem) par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību, kā arī pret personālsabiedrības personiski atbildīgiem biedriem sakarā ar viņu pienākumu ar savu mantu atbildēt par personālsabiedrības saistībām.*

Tādējādi administratorei ir jāizvērtē vai šajā gadījumā nav konstatējama valdes locekļa atbildība, ja sabiedrībai ir radušies zaudējumi sakarā ar naudas neiemaksāšanu sabiedrības kasē.

Atbilstoši Civillikuma 1770.pantam *ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.* Civillikuma 1773.pants nosaka, ka *zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un neieciešamās sekas, un tādējādi atbildētājs ir vainojams sabiedrībai nodarīto tiešo zaudējumu nodarīšanā.* Civillikuma 1779.pants nosaka, ka *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.*

Šajā gadījumā tiesa nekonstatē, ka atbildētāja saistību pārkāpums, kādēļ būtu radušies zaudējumi sabiedrībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu no tiesas izdevumu

samaksas valsts ienākumos atbrīvoti administratori prasībās, kas celtas par maksātnespējīgu atzītas personas labā. Ņemot vērā to, ka prasība ir noraidāma pilnībā, līdz ar ko visus tiesāšanās izdevumus uzņemas valsts.

Saskaņā ar 140.panta sesto daļu, kurā noteikts, ka *noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu*, tiesa atzīst, ka ir atceļami nodrošinājumi, kas piemēroti ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 6.jūnija lēmumu un ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 28.novembrī lēmumu.

Rezolutīvā daļa.

Tiesa, vadoties no Civilprocesa likuma 3., 8., 15., 42.., 43., 93., 97., 187.panta otrās daļas, 193. panta, 204.[1]panta,

nosprieda:

prasību noraidīt.

Atcelt ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 6.jūnija lēmumu piemērotos nodrošinājuma līdzekļus – ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu /pers. A/, personas kods /personas kods/, piederošajam nekustamajam īpašumam "/adrese/ Ropaži, Ropažu novads, kadastra numurs/nr./atsavināšanas aizlieguma atzīmes ierakstīšana Ceļu satiksmes drošības departamentā /pers. A/, personas kods /personas kods/, piederošam transportlīdzeklim kravas transporta furgonam ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/; to maksājumu apķīlāšana, kuri /pers. A/, personas kods /personas kods/, pienākas no trešajām personām, tai skaitā naudas līdzekļus kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās.

Atcelt ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 28.novembra lēmumu piemēroto nodrošinājuma līdzekli – ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu /pers. B/, personas kods /personas kods/, piederošajam nekustamajam īpašumam "/adrese/, Ropaži, Ropažu novads, kadastra numurs /nr./

Spriedums ir pārsūdzams 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā pēc pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 10.oktobrī, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese S. Bernharde